

ما درباره حقوق زن

از دنیای غرب طلبکاریم

باید مسائل ارزشی اسلام در جامعه ما احیاء بشود. مثلاً مسئله حجاب، یک مسئله ارزشی است. مسئله حجاب، مسئله‌ای است که اگرچه مقدمه‌ای است برای چیزهای بالاتر، اما خود یک مسئله ارزشی است. ما که روی حجاب این‌قدر مقیدیم، به خاطر این است که حیف حقوق حجاب به زن کمک می‌کند تا بتواند به آن رتبه معنوی عالی خود برسد و دچار آن لغزشگاه‌های بسیار لغزنده‌ای که سر راهش قرار داده‌اند، نشود.

نقطه مقابل این، درست‌ست همان فرهنگ رومی حاکم بر امروز اروپاست. آنها با همه چیز کنار می‌آیند، جز با دو، سه چیز؛ یکی از آنها و شاید مهم‌ترینش حفظ این حالت حفاظ منضبط میان دو جنس زن و مرد است؛ یعنی خویشبنداری در مقابل چیزی که به آن آزادی جنسی گفته می‌شود. در مقابل این، به‌شدت سرسختند؛ هر کار دیگری بکنند، مهم نیست. از نظر آنها کسی مرتجع است که روی این مسئله تکیه بکند. اگر در کشوری، زنان با یک حدودی از مردان مجزا شدند، این می‌شود خیزل‌آفتان؛ راست هم می‌گویید؛ تمدن آنها که بر پیرانه‌های همان تمدن رومی بنا شده، چیزی جز این نیست؛ اما این از لحاظ ارزشی غلط است؛ عکسش درست است. ما از دنیای غرب که آمدند زن بشری را در طول دوره‌های گذشته تا امروز این‌قدر مورد تحقیر قرار دادند، طلبکاریم. شما ببینید در اروپا و در کشورهای غربی، تا آن‌دیکی پیش، زنان حقوق مالی مستقلی نداشتند.

من یکوقت به دقت آمارش را استخراج کردم و در صحبتی ظاهراً در نماز جمعه چهار، پنج سال پیش از این بود آن در مطرح کردم. مثلاً تا اوایل قرن بیستم، با همه آن ادعاهایی که شده است، با آن کشف حجاب عجیب و غریبی که در غرب روزه‌بروز هم بیشتر شده، با آن اختلاط جنسی بی‌نهایت و بی‌مهار که خیال می‌کنند این احترام کردن و ارزش دادن به زن است درعین‌حال زن غربی حق نداشته از ترویج که متعلق به خودش بوده، آزادانه استفاده کند؛ در مقابل شوهر، مالک دارایی خودش نبوده است. یعنی زنی که ازدواج می‌کرد، ثروت و دارایی و ملکش متعلق به شوهرش بود؛ خودش حق نداشت نسبت به آن تصرفی بکند؛ تا اینکه به تدریج حق مالکیت و حق کار، تا اوایل قرن بیستم به زنان داده شد. یعنی این مسئله‌ای که جزو اولی‌ترین حقوق بشری است را از زن دریغ داشتند؛ اما فشار و تکیه بیشتر را روی آن مسئله‌ای گذاشتند که درست‌ست نقطه مقابل مسائل ارزشی واقعی است که در اسلام به آن اهتمام شده است. اینکه ما حالا در باب حجاب این همه تاکید داریم، علتش این است.

❖ بیانات در دیدار اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، ۱۳۷۰/۱۰/۴

در محضر امام خمینی (ع^ه)

هسته اولیه

هیئت‌های مؤتلفه اسلامی

بروزی در کسانیی بود که بلافاصله پس از فوت آیت‌الله العظمی محمدجری به امام رجوع کرده و رساله ایشان را پیدا کردم. البته مدتی بعد رساله ایشان به چاپ رسید تا اینکه کشش از جانب خود امام هم آغاز شد. یک شب در یکی از مساجد تهران چند طلبه در میان نماز مغرب و عشا بلند شدند، ایستادند، رو کردند به مردم و گفتند ما از قم می‌آیییم، از پیش حاج آقا روح‌الله خمینی، ایشان پیام داده‌اند، افراد مدت‌بندی که به قم می‌آیند پیش من هم می‌آیند، فراتر افرادی بودند که هر یک جمعیت‌ها و فعالیت‌های مذهبی جداگانه‌ای داشتند اما با هم ارتباطی نداشتند. پس از این پیام امام جدا جدا جدا خدمت ایشان رسیدند. امام ابتدا خود را این یکایک آنها معرفی و سپس سؤال‌هایی را مطرح می‌کنند از آن قبیل که در تهران چند مسجد است، چند حسینیه است، چند تکیه است، چند هیئت است؟ بعد که آنها بر می‌گردند و گزارش می‌دهند، امام در جلسهای این افراد را به دور هم جمع می‌کنند و می‌گویند این همه مرکز مذهبی در تهران است اما شما با هم هیچ ارتباطی ندارید. باید جمع بشوید، تشکیلاتی را درست بکنید و با هم ارتباط داشته باشید. این شد هسته اولیه هیئت‌های مؤتلفه اسلامی در سال ۴۱.

❖ آقای محسن رفیق دوست - ویژهنامه فرهنگی بنیاد - شماره ۴۱ - ص ۱۸ - نیمه اول خرداد ماه ۱۳۷۲.

استفتاء از رهبر معظم انقلاب اسلامی

زیارت بانوان در زمان عادت ماهانه

در) تسرف بانوان به مشاهده منشره در زمان عادت ماهانه چه حکمی دارد؟

ج) بانبر احتیاط واجب توقف حاشن در حرم حضرت مضمون(علیهم‌السلام) یعنی زیر کتبه و روانی که ضریح مطهر در آن واقع شده است، جایز نیست، ولی توقف در رواقها و قسمت‌های متصل به حرم اگر مسجد نباشند، اشکال ندارد.

وظیفه مدیر مدرسه

س) با توجه به فضای معنوی سفر و زیارت اربعین، آیا بنده به عنوان مدیر دبیرستان می‌توانم به دانش آموزانی که قصد عزیمت به زیارت اربعین دارند اجازه بدهم یا نه؟

ج) تابع قوانین مربوط است.

اسباب‌کشی در ایام اربعین

س) آیا اسباب‌کشی در ایام اربعین اشکالی دارد، یا نوعی بی‌احترامی محسوب می‌شود؟

ج) بی‌فئسه اشکال ندارد.

تغییر زمان نذر

س) آیا می‌شود کسی که روز اربعین نذری دارد، آن را روز قبل اربعین انجام دهد؟

ج) اگر صیغه مخصوصی نذر را در رساله‌های عملیه کرد شده است نتواند، عمل به آن لازم نیست و می‌تواند تغییر دهد، ولی اگر با لفظ مخصوص خوانده شده و مربوط به روزهای معینی بوده، باید بر طبق آن عمل کند.

حکم زیارت اربعین

س) با توجه به مسائل روز. آیا زیارت اربعین در این برهه از زمان واجب است؟

ج) زیارت اربعین مستحب است.

از نظر آموزه‌های قر آن، **شعائر الهی** تأمین‌کننده دو مولفه اساسی «**خبر** و **تقوا**» است. بنابراین هر آن چیزی که تأمین‌کننده این دو مولفه و عنصر باشد، می‌تواند از **شعائر الهی** به **شمار آید**؛ هر چند که برخی از عوامل تولید و تأمین‌کننده **خبر** و **تقوای** تری از برخی دیگر هستند، اما **اصل اساسی و روح شعائر** می‌بایست به این نکته متوجه باشد. از سوی دیگر، از نظر قر آن **حج** که قصد و زیارت خانه خدا و انجام مناسک و تأمین‌کننده **خبر** و **تقوای الهی** است، از مهم‌ترین شعائر الهی به‌شمار می‌رود که تعظیم آن لازم و واجب است. این تعظیم باحضور **مومنان** در مناسک حج و اعمال آن در راستای تحقق عناصر **خبر** و **تقوای الهی** به **دست** می‌آید. در این میان حج و دیگر اعمال عبادی با تمام عظمت و شکوه آن، زمانی به **تمامیت** کمالی می‌رسند که «**لقاء الامام**» و **زیارت حجت الهی** و **خلیفه الله همراه باشد**؛ زیرا بر اساس آیه ۲ عبیره مانده، **ولایت معصومان (ع)** است که به **تمامیت کمالی** رسیده است؛ بنابراین، می‌توان گفت که **زیارت اربعین** حسینیه به سبب داشتن **شاخه‌های اساسی شعائر الهی**، از **مهم‌ترین شعائر الهی** است که باید از **سوی تمام مومنان بدان توجه** و **اهتمام** شده و **تعظیم** و **بیز گذاشتی** در **سطح و اندازه** آن به **عمل آید**. **مطلب حاضر تحلیلی** است در این **خصوصی** که از **نظر خاوندگان عزیز** می‌گذرد.

نشوید و از خدا پروا کنید که خدا سخت کفر است. (مانده، آیه ۲)

شعائر، جمع «شعره» به معنای علامت و نشانه است و منظور از «شعائرالله» در آیات قرآنی، همان علایم و مناسک حج است. (الکشاف، ج ۱، ص ۶۰۱، مفردات، ۴۵۶. «شعر»؛ المیزان، ج ۵، ص ۱۶۲.)

اما بنا بر قولی، شعائر الهی منحصر در مناسک حج نیست؛ هر چند که این تعبیر و اصطلاح درباره حج به کار رفته باشد؛ زیرا معنایی که ازشعائر الهی به دست می‌آید، مفهومی گسترده‌تر و فراتر از مناسک حج دارد؛ به‌طوری که می‌توان گفت که مراد از شعائر الهی در آموزه‌های وحیانی و فرهنگ قرآن، همان حدود الهی و امر و نهی و فرائض است. (مجمع البیان، ج ۳– ۴، ص ۲۷۷) با نگاهی به مصادیقی که قرآن برای شعائر الهی بیان کرده دانسته می‌شود که مقصود از شعائر الهی همان «حُرُمَاتِ الله» است که شامل احکام الهی و حدود و اوامر و نواهی (مانده، آیه ۲، حج، آیات ۳۰ و ۲۲، روح المعانی، ج ۴، ص ۶۷، ص ۷۹، مجمع البیان، ج ۳– ۴، ص ۲۷۷)، صفا و مروه (بقره، آیه ۱۵۸)، قربانی‌ها و قتلد (حج، آیه ۲۶، مانده، آیه ۲؛ مجمع البیان، ج ۳– ۴، ص ۲۲۸ و ۲۳۶؛ الکنشاف، ج ۱، ص ۶۰۲) ماهای حرام (مانده، آیه؛ تفسیر التحریر والتنبور، ج ۴، ص ۶، ج ۸۲) و مناسک حج (حج، آیه ۲۲) می‌باشد.

هیمنی، فصل ۱۱، بخش ۱، ص ۲۳۰) با توجه به اینکه ولایت معصومان(ع) و عزت طاهره به‌عنوان مکمل اسلام و متمم نعمت دین است، هیچ یک از اعمال صالح بدون ولایت نمی‌توانند تمام و کمال باشد. لذا امام باقر(ع) می‌فرماید: تَمَامُ الْعَجِّ لِقَاءَ الْإِمَامِ، تمام بودن حج به زیارت امام است. (عیون‌اخبارالضراء)، صدوق، ج ۲، ص ۲۶۲) اصمام صادق(ع) در این زمینه می‌فرماید: إِذَا حَجَّ أَحَدُكُمْ فَلْيُحِمِّمْ حَجَّهٗ بِزِيَارَتِنَا لِأَنَّ ذَلِكُمْ مِنْ تَمَامِ الْحَجِّ؛ هر گاه از شما کسی به حج می‌رود و مناسک خود را به‌جای می‌آورد به مدینه آید، و ما اهل بیت را زیارت کند، زیرا این کار از **تمامیت حج** است؛ یعنی جزء آخر حج و مناسک آن است. (همان) ذریح محاربی می‌گوید: بنه امام صادق(ع) عرض کرده‌اند در قرآن دستوری داده مابلم معنی آن را بفهمم. فرمود: چه دستور، عرض کرد این آیه: **ثُمَّ لْيُقْسَمُوا بِحَيْثُ هُمْ لْيُقْسَمُوا بِحَيْثُ هُمْ**؛ فرمود: **لْيُقْسَمُوا بِحَيْثُ هُمْ** بمعنی دیدار امام است و **لْيُقْسَمُوا لِدُرُومِهِ** انجام دادن همین مناسک و دستورات حج است. عبدالله‌بن سنان گفت: خدمت امام صادق(ع) رسیدم عرض کردم: آقا فدایت شوم معنای این آیه چیست: **ثُمَّ لْيُقْسَمُوا بِحَيْثُ هُمْ** و **لْيُقْسَمُوا لِدُرُومِهِ**؟ فرمود: منظور گرفتن موهای شارب و چیدن ناخن و کارهای شبیه آن. عرض کردم: فدایت شوم ذریح محاربی مرا حدیث نمود که شما فرموده‌اید: **لْيُقْسَمُوا بِحَيْثُ هُمْ**، دیدار امام است؛ و **لْيُقْسَمُوا لِدُرُومِهِ**، این مناسک است. فرمود: ذریح راست گفته تو نیز راست می‌گویی. قرآن دارای ظاهر و باطنی است. کیست که مانند ذریح قدرت تحمل (تفسیر و باطن قرآن) را داشته باشد.(کافی، ج ۴، ص ۵۴۹)

در نماز نیز تمامیت نماز به لقا‌ه معصومین(ع) و سلام از این آیه به‌دست می‌آید که در شعائر الهی و تعظیم آن، تعاون اجتماعی و همکاری مومنان نقش اساسی دارد؛ زیرا مناسک حج از مصادیق رفتار اجتماعی و جمعی است که به نوعی نمایش قدرت مومنان و تعظیم شعائر الهی و حرمت‌الله به‌شمار می‌رود. روح تعظیم حرمت‌الله و شعائر الهی، کسب دو مولفه اساسی است که در آیات ۳۰ و ۲۲ سوره حج بیان شده است. از نظر قرآن، اساسی‌ترین هدف و انگیزه‌ای که می‌بایست در تعظیم مدنظر قرار گیرد، همان **خبر** و **کسب تقوای الهی** است. در حقیقت تعظیم حرمت‌الله و شعائر الهی موجب می‌شود که انسان بپرهمند از **خبر** و **تقوای الهی** شود. **خبر** هر چیز مناسی است که انسان را در راستای کمال‌یابی و رهایی از نقض باری می‌رساند. بنابراین، به هر نعمتی **خبر** گفته نمی‌شود؛ زیرا نعمت می‌تواند نعمت باشد و **خبری** به شخص نرساند؛ اما هر چیزی که **خبر** کسی باشد، به معنای بهره‌مندی راستای مشیت و حکمت الهی و دستیابی به کمالات پایسته و شایسته است.

بر اساس آیات قرآن، هر مسلمان و مومنی باید در تعظیم حرمت‌الله و شعائر الهی اهتمام ورزد و هرگز یک خود اجازه ندهد که آن را «هتک» کند؛ زیرا هتک آن

معارف

Maaref@Kayhan.ir

عبت‌عالیات و مشهد الرضاع) بشتابند؛ زیرا آنان نه تنها زنده در پیشگاه خدا هستند، بلکه «شاهد اعمال» ما در دنیا بوده و در قیامت بر اعمال ما گواهی می‌دهند؛ چرا که معصومان (ع) همگی به شمشیر یا زهر به شهادت رسیده‌اند و صدقات اتم و اکمل شهیدان راه خدا هستند و خدا درباره شهیدان می‌فرماید: هرگز کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند مرده میندار بلکه زنده‌اند که نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند. (آل عمران، آیه ۱۶۹) از سوی دیگر آنان گواهان امت در آخرت هستند. این بدان معناست که نه تنها اعمال ظاهری ما را می‌بینند بلکه حتی به باطن و ملکوت آن آگاهی دارند و می‌دانند نیت، خلص بدون ریا است یا نه؟ خدا می‌فرماید: و بگو هر کاری می‌خواهید بکنید که به تحقیق خدا و پیامبر او و مومنان در کردار شما می‌نگرند و به تحقیق خدا و خدای دانای نپهان و آشکار بازگردانیده می‌شوید. پس ما را به آنچه انجام می‌داید آگاه خواهد کرد. (توبه، آیه ۱۰۵) در آیات قرآن، معصومان(ع) به عنوان گواهان اعمال و پیامبر(ص) به عنوان شاهد شاهدان مطرح شده است. (بقره، آیه ۱۴۳، حج، آیه ۷۸)

از آنجا که نظرات معصومان(ع) نسبت به دنیا امری یقینی است، در زیارتنامه آنها می‌گوییم: **أَشْهَدُ أَنَّكَ تَشْهَدُ مَقَامِي وَ تَسْتَعِمُّ كَلِمِي وَ تَرُدُّ سَلَامِي**؛ شهادت و گواهی می‌دهم که تو مقام مرا شهادی و کلام مرا می‌شنوی و سلام مرا پاسخ می‌دهی.»(مفاتیح الجنان، زیارت امام رضاع)

چنان‌که گفته شد، امام حسین(ع) به سبب ویژگی‌های منحصر به فردی، در میان معصوم(ع) از جایگاه خاص برخوردار است به طوری که عزاداری برای ایشان از سوی همه معصومان(ع) انجام می‌شود

است. همچنین تربت ایشان دارو و شفای بیماری قرار داده شده است و زیارت ایشان از آثار و برکات بسیاری برخوردار است. با آنکه همه معصومان(ع) به شهادت رسیده‌اند، ولی حضرت صلح کل(رج) به عنوان منتقم از امام حسین(ع) شمشیر انتقام از نیام بر می‌کشد و به نام ایشان خویش را معرفی می‌کند و می‌فرماید: **أَلا یا أهل العلم إنَّ جَدِي الْحَسَنِينَ قَتَلُوهُ عَطْشَانًا، أَلَلا یا أهل العالم إنَّ جَدِي الْحَسَنِينَ سَقَوْهُ عُدُوَانًا.**

امام باقر و امام صادق(ع) فرمودند: **إِنَّ اللَّهَ عَوَّضَ الْحَسَنِينَ مِنْ قَتْلِهِ أَنْ الْأِيمَانَةَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ وَ الشَّفَاعَةَ فِي ذُرِّيَّتِهِ وَ إِبْرَاهِيمَ الَّذِي عِنْدَ قَبْرِهِ وَ لَا تَنْدُهُ أَيَّامٌ زَائِرِيهِ جَلِيًّا وَ زَائِعًا مِنْ عُقْرِهِ**؛ خداوند والا به حسین (ع) در برابر کشته شدنش پاداش داد به اینکه امامت در فرزندانش و شفا در خاکش و اجابت دعا در نزد قبرش باشد و اینکه روزهایی که راژینش [سرای زیارت] می‌آیند و می‌رود از عمرشان محسوب نمی‌گردد. (امالی طوسی، ج ۱، ص ۲۱۷)

امام رضاع(ع) می‌فرماید: «من زار قبر ابی عبدالله الحسین(ع) بسط الفرات کان کمن زارالله فوق عرشه؛ کسی که قبر امام حسین(ع) را در کردل زیارت کند، مانند کسی است که خدا را در عرش زیارت کرده باشد. (وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۱۹.)

زواره که از یاران و نزدیکان امام باقر(ع) است، از ایشان سؤال می‌کنند: چه می‌فرمایید در مورد کسی که با ترس و وحشت در آمان از امام حسین(ع) پرسد: روزگاران تا رفته باشد؟ امام فرمودند: یومنه‌الله، یوم الفزع الاکبر و یلقاه الملائکة بالبلشاره و یقال له: لاتخف ولا تحزن هذا یومک فیه فوزک؛ خداوند او را از گرفتاری‌های شدید و وحشت روز قیامت در آمان می‌دارد و فرشتگان خدا او را با بشارت ملاقات می‌کنند و به او گفته می‌شود که نه‌راس و لذتوهنگین مینام؛ امروز روز توست؛ در این روز به پیروزی و درجات و لوا خواهی رسید.(ابن‌قولویه قمی، کامل‌الزیارات، ص ۱۱۵.)

یکی از شعائر بزرگ الهی که باید در تعظیم آن اهتمام ورزید، زیارت امام حسین(ع) در روز اربعین است که ثواب بسیاری بر آن مرتب است.

امام صادق(ع) درباره ثواب زیارت امام حسین(ع) با پای پیاده می‌فرماید: کسی که با پای پیاده به زیارت امام حسین(ع) برود، خداوند به هر قدمی که برمی‌دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می‌فرماید و یک درجه مرتبه‌اش را بالا می‌برد، وقتی به زیارت رفت، حق تعالی دو فرشته را موکل او می‌فرماید که آنچه خیر از دهان او خارج می‌شود را نوشته و آنچه شر پیامبر(ص) برای امام حسین(ع) سخن به میان آمده است (کامل‌الزیارت، ترجمه ذهنی تهرانی، ص ۲۱۵)، می‌توان گفت که مهم‌ترین جلوه‌های شعائر الهی و حرمت‌الله که می‌بایست تعظیم شود، زیارت امام حسین(ع) است که امروز در نماهای محرم و صفر برگزار می‌شود و یک اربعین عزاداری و زیارت آن حضرت(ع) در جامعه اسلامی به عنوان شعائر الله مطرح و گرامی داشته می‌شود.

براساس این بیان شد هر کسی خواهد به زیارت حقیقی خانه خاند نائل شود و حج او به تمامیت و کمال برسد، می‌بایست به زیارت معصومان(ع) در مدینه و

پرده‌های سبزه در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

تکیهٔ امام حسین(ع) در کربلا، مکه، ۲۰۱۲

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

کربلا در شب، در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)

عزاداران کربلا در حرم حضرت معصومین(علیهم‌السلام)